

Oslo, 11. mai 2018

Innspill til Representantforslag 187 S (2017-2018) fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Solfrid Lerbekk og Nicholas Wilkinson om kroppspress og reklameindustrien.

Innspill fra medlemmer av Nasjonalt SRHR¹-nettverk:

Vi støtter forslaget om en handlingsplan mot kroppspress.

Handlingsplanen må, som representantene foreslår, også inkludere sosiale medier og andre private arenaer. Det finnes allerede planer og strategier som bør være gode verktøy i arbeidet mot kroppspress. Vi er opptatt av at både eksisterende og nye planer og strategier må snakke sammen, slik som ulike relevante instanser må samordnes og koordineres mot felles mål.

Vi er delvis uenige i at Ungdomshelsestrategien² ikke har konkrete målsetninger til forebygging av kroppspress. Vi vil blant annet trekke frem følgende punkter:

- Vi trenger en «innsats for å skape mer helsefremmende oppvekstmiljøer, drive mer forebygging, mer tidlig innsats og etablere lett tilgjengelige lavterskeltilbud» (side 7 i strategien).
- Styrking av «kompetanse [...] slik at de blir trygge på egne valg [...], at de kritisk kan vurdere blogger, trender og motedietter og stå imot økt kroppspress» (side 22)
- «Skal vi motvirke utviklingen med økning i psykiske plager, søvn og kroppspress må vi styrke ungdoms mestring og legge til rette for oppvekstbetingelser som fremmer god psykisk helse» (side 26).

I det forebyggende arbeidet mot kroppspress vil vi trekke frem en annen relevant strategi: «Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017-2022)»³. Snakk om det! skal være et verktøy i dette arbeidet, og ikke nok en strategi som blir liggende i en skuff. Strategien påpeker at tematikk som for eksempel egenverd og respekt for egen og andres kropp kan introduseres allerede i barnehagen. I tillegg skal kompetansemålene i skolen bidra til at kropp, grenser, seksualitet og mangfold tematiseres på ulike måter gjennom hele skoleløpet.

Vi støtter representantenes forslag når det gjelder god markedsføringskikk overfor barn og unge.

Vi mener at det er et minimumskrav at retusjert reklame skal merkes, slik Oslo kommune fattet vedtak om i mars i år. Vi mener det bør være mulig å gå enda lengre. Trondheim kommune vedtok allerede i 2016 et forbud mot reklame som kan bidra til kroppspress.

¹ SRHR står for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

² [#Ungdomshelse – regjeringens strategi for ungdomshelse 2016-2020.](#)

³ [Snakk om det! Strategi for seksuell helse \(2017-2022\)](#)

Vi støtter også forslaget om reklamefrie soner i nær omkrets av skoler, men ønsker å utvide dette til andre arenaer hvor særlig barn og unge oppholder seg.

Overordnet mener vi at representantforslaget er bra og viktig.

I tillegg ønsker vi fokus på forebyggende arbeid. Her mener vi at skolen er en viktig arena, og vil særlig trekke frem skolehelsetjenesten og undervisning om seksualitet.

I «Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom»⁴ anbefales det blant annet at barn på 1. og 8. trinn bør få tilbud om helsesamtaler. Helsesamtalen skal fremme livsmestring, og skal skape en god relasjon mellom barnet og skolehelsetjenesten. Skolehelsetjenesten er et viktig ledd i det forebyggende arbeidet, både når det gjelder kroppspress og videre også når det gjelder forebygging av psykiske plager hos barn og unge. Da er det essensielt at elevene har tilgang til tjenesten. Samtidig må også ansatte ved skolehelsetjenesten, og ved andre hjelpeinstanser som møter barn og unge, få kompetanse i hvordan de skal snakke med barn og unge om relevant tematikk.

Det mye omtalte temaet «Livsmestring i skolen» bør inkludere tematikk knyttet til kroppspress, dårlig selvbilde, prestasjonspress og lignende. Det er også flere fag hvor forebyggende arbeid kan inngå, inkludert kroppssøving, mat og helse, naturfag og samfunnsfag. Vi henviser til tidligere innspill fra Nasjonalt SRHR-nettverk vedr. fagfornyelsen.

Vi ønsker også å nevne at det blir mer og mer vanlig at skolen i stor grad legger til rette for at elever ikke skal se hverandres kropp. Ofte legges gym til slutten av dagen slik at elever dusjer hjemme, og flere skoler har delt inn dusjene i båser fremfor fellesdusjer. Vi må normalisere kropp, ikke fremmedgjøre normale kropp.

Avsendere:

Sex og Politikk

Norske Kvinners Sanitetsforening

Stiftelsen Tryggere

Sex og samfunn

Landsforeningen av Helsesøstre

Elsa Almås, professor i sexologi,
Universitetet i Agder

Norsk forening for klinisk sexologi

Kvinnefronten

Helsestasjon for kjønn og seksualitet –
HKS

⁴ [Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom.](#)